

Germán E. Berríos, doctor *honoris causa*

Germán Elías Berríos és especialista en psiquiatria clínica, psicopatologia i història de la psiquiatria. **PÀG. 3**

SETENA EDICIÓ DEL CAMPUS ÍTACA

Un total de 432 estudiants de secundària han participat a la setena edició del Campus Ítaca, organitzada per l'ICE i la Facultat de Ciències de l'Educació. Des que va nèixer el programa, hi han participat 1.771 alumnes.

PÀG. 3

INVESTIGACIÓ SOBRE BACTERIS

Investigadors de la UAB han descobert un sorprenent mecanisme dels bacteris per provocar infeccions. Han estudiat els mecanismes que provoquen la virulència dels bacteris del tipus estafilococ.

PÀG. 9

DEU ANYS DE LA UNIVERSITAT A L'ABAST

El programa La Universitat a l'Abast, organitzat per l'Escola de Postgrau, va ser pioner a Espanya a l'hora d'obrir les aules a la gent gran. Deu anys després, aquest programa ha ofert formació a 3.500 persones grans. **PÀG. 13**

CAMPUS

El Campus Ítaca arriba a la setena edició

➤ Hi han participat 432 estudiants; l'objectiu és facilitar-los eines per ajudar-los a definir el seu futur

Del 7 de juny al 15 de juliol, 432 estudiants de secundària han participat a la setena edició del Campus Ítaca, organitzada per l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) i la Facultat de Ciències de l'Educació.

Aquesta iniciativa consisteix a oferir múltiples activitats per a alumnes de quinze anys que han acabat tercer d'ESO i que, durant el curs vinent, hauran d'op-
tar entre accedir al món laboral, cursar algun mòdul professional de grau mitjà o estudiar batxillerat.

L'objectiu del Campus Ítaca és mostrar-los les diferents possibilitats que ofereix la universitat i facilitar-los les eines per definir el seu futur. A banda, vol convertir-se en un espai de convivència entre alumnes d'entorns socials diversos i potenciar l'ús del català.

Durant aquest mes i mig, hi ha hagut tres torns de dues setmanes cadascun, amb una participació de 144 alumnes en cada torn.

Els alumnes han pogut gaudir de múltiples activitats educatives desenvolupades en tres àmbits: espai acadèmic, amb tallers, debats, projectes i reptes singulars; espai lúdic, amb activitats culturals i esportives; i un espai d'avaluació, perquè els estudiants valorin diàriament les activitats fetes el dia

anterior. Cada torn va finalitzar amb una cerimònia de cloenda, celebrada al Rectorat, a la qual van assistir els pares dels alumnes i els seus professors i tutors.

Des que va néixer aquest programa socioeducatiu l'any 2004, se n'han fet set edicions, en les quals han participat un total de 1.771 alumnes procedents de 56 instituts del Vallès Oriental, el Vallès Occidental, l'Alt Penedès, el Bages, el Baix Llobregat i el Berguedà.

ACORDS DEL CONSELL DE GOVERN DEL 7 DE JULIOL DE 2010

GRAU SUPERIOR DE DISSENY

S'informa sobre l'inici dels tràmits de sol·licitud d'equivalència del Grau Superior de Disseny amb el títol oficial de Grau de Disseny.

ENGINYERIA INFORMÀTICA

S'informa favorablement de la impartició dels estudis de Grau d'Enginyeria Informàtica íntegrament al Campus de Bellaterra de la UAB. S'eleva aquest acord al Consell Social per a la seva aprovació, si escau, i s'encarrega l'execució i el seguiment de l'acord a la vicerectora de Política Acadèmica.

CENTRE D'ESTUDIS DE RECERCA

S'aprova la creació del centre d'estudis i de recerca Centre d'Accessibilitat i Intel·li-

gència Ambiental de Catalunya i del seu reglament.

PLA D'INVERSIONS UNIVERSITÀRIES

S'aprova el Pla d'inversions universitàries 2007-2013.

EMPRESA VETGENOMICS

S'aprova la creació de Vetgenomics i la participació de la Universitat Autònoma de Barcelona en aquesta empresa.

COMUNICACIÓ ELECTRÒNICA

S'aprova el Protocol de comunicació Electrònica de la UAB.

EXTINCIÓ DE PLANS D'ESTUDI

S'aprova la modificació de la normativa per a l'extinció dels plans d'estudis estruc-

turats segons ordenaments educatius anteriors.

PROJECTES INTERNACIONALS

S'aproven diferents projectes de la UAB de caràcter internacional.

ACORDS DEL CLAUSTRE

S'aproven els acords del Claustre del 19 de maig de 2010.

DECLARACIÓ DAVANT LA SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

El Consell de Govern, davant la sentència dictada pel Tribunal Constitucional sobre l'Estatut de Catalunya de 2006, que va ser aprovat a les Corts espanyoles i en referèndum pel poble de Catalunya, va efectuar una declaració.

Doctorat *honoris causa* per a Germán E. Berríos

Ha estat reconegut per la seva trajectòria en l'àmbit de la psiquiatria

➤ L'acte d'investidura ha estat el primer que s'ha fet a la Unitat Docent de l'Hospital del Mar

Germán Elías Berríos, catedràtic emèrit d'Epistemologia Psiquiàtrica de la Universitat de Cambridge i especialista en psiquiatria clínica, psicopatologia i història de la psiquiatria, va ser investit doctor *honoris causa* per la UAB, a la Unitat Docent de la Facultat de Medicina de l'Hospital del Mar, a Barcelona, el 26 de maig passat.

El catedràtic del Departament de Psiquiatria i Medicina Legal de la UAB, Antoni Bulbena, qui va exercir com a padrí del doctorand, va glossar la transcendència de la trajectòria clínica i científica del doctor Berríos i va agrair la seva generositat pel fet d'haver donat als professionals de la psiquiatria «marcs de referència i viatge cap al coneixement. És el que li demanem una vegada i una altra quan ens trobem: bases històriques i conceptuals».

El doctor Bulbena va fer una al·lusió metafòrica a l'excel·lència investigadora del professor Germán E. Berríos: «Ell sap com ningú que, excepte les orquídiades, filles de l'aire, totes les plantes són filles de les seves arrels subterrànies [...]. El llenguatge dels símptomes, el dels pacients i el llenguatge de la ciència mai no seran el mateix després de la seva superba contribució», va manifestar.

Després d'agraciar a la UAB la concessió del doctorat *honoris causa*, el professor

Berríos va oferir la seva lliçó d'investidura, titulada «Objectes híbrids en psiquiatria: història i epistemologia», en la qual va dissertar sobre la consideració de la majoria dels símptomes, síndromes i trastorns mentals com a objectes psiquiàtrics híbrids, amb un vessant biològic i un altre de semàntic i formats pels mons natural i social de cada individu. «Els objectes híbrids estan totalment en consonància amb la personalitat i l'estat mental. Són l'expressió de la manera en què les creences, els codis culturals i les visions del món s'uneixen com a resposta a una experiència estranya», va explicar.

Segons el seu parer, l'existència constataada en la pràctica clínica d'aquests objectes híbrids fa necessari obrir un camp nou de recerca que impliqui un replantejament del llenguatge utilitzat fins ara per classificar les malalties psiquiàtriques, que s'ha basat principalment en la relació directa entre signes externs i símptomes amb òrgans i teixits. «Els professionals clínics haurien de desenvolupar maneres de diferenciar entre símptomes mentals de tipus natu-

ral, que tenen una representació cerebral primària i es controlen millor per mitjans biològics, i els símptomes mentals, que són objectes híbrids i necessiten control hermenèutic. Establir aquesta diferenciació ha esdevingut actualment un imperatiu moral», va concloure.

Finalment, Ana Ripoll, rectora de la UAB, va destacar la formació pluridisciplinària del doctor Berríos i la seva influència en el món de la psiquiatria. «És un mestre, en el sentit més ampli de la paraula, que ha creat escola. Les seves idees han estat difoses arreu del món pels seus deixebles [...] És un exemple per a moltes generacions de psiquiatres i

«És un exemple per a moltes generacions de psiquiatres perquè està compromès amb el seu entorn i amb la societat»

el tipus de docent que qualsevol universitat voldria tenir en el seu claustre, perquè està compromès amb el seu entorn i amb la societat a la qual serveix», va dir.

La rectora també es va congratular per la celebració de l'acte d'investidura a la Unitat Docent de l'Hospital del Mar, el primer d'aquestes característiques que s'hi ha dut a terme, «per la seva reconeguda trajectòria en l'àmbit de la psiquiatria i perquè la UAB mostra així la voluntat que tots els seus hospitals universitaris se sentin participants de les activitats que organitza».

Aquesta important trajectòria en psiquiatria de l'Hospital del Mar ha estat reconeguda recentment pel Parc de Salut Mar amb la creació de l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions, dirigit pel doctor Antoni Bulbena.

A l'esquerra, el doctorand amb el padrí, Antoni Bulbena; a la dreta, amb la rectora i el degà de la Facultat de Medicina.

L'Índex UAB d'Activitat Turística preveu una caiguda

➤ El 3,3 % de caiguda prevista per al 2010 és un descens més suau que el que va viure el sector el 2009

L'Índex UAB d'Activitat Turística preveu una caiguda del 3,3 % de l'activitat turística a Catalunya durant l'any 2010, és a dir, un descens més suau que el que va viure el sector durant el 2009 (6 %). Aquest estudi, que arriba a la novena edició, va ser presentat el 29 de juny a UAB Casa Convalescència.

L'Índex apunta també que hi haurà menys turistes i pernoctacions però que pujaran l'estada mitjana i la despesa mitjana. Les pernoctacions baixaran un 2,1 %, pel declivi dels mercats tradicionals, però es registraran bons resultats als mercats emergents, és a dir, l'Amèrica del Nord, el sud-est asiàtic i l'Europa oriental.

El volum de turistes estrangers se situarà en 13 milions de persones i baixarà un 4 %, és a dir, uns 500.000 turistes estrangers menys que el 2009. Això representa una davallada inferior a la de l'any passat (9,5 %) i a la del 2008

Algunes xifres

- Volum de turistes estrangers a Catalunya: 13 milions de persones
- Els turistes aportaran 9.284 milions d'euros (any 2010)
- La despesa mitjana per turista augmentarà de 706,9 euros a 771,5 euros
- La despesa diària per turista baixarà de 93,1 euros a 91,8 euros
- Volum de turistes estrangers a Espanya: per sobre dels 52 milions de persones

(5,6 %). Tot i la davallada, Catalunya es mantindrà com la principal destinació turística de l'Estat, ja que rep el 25 % dels estrangers que visiten Espanya.

S'espera que els turistes aportin 9.284 milions d'euros al llarg del 2010. Es produirà una reducció de la despesa real dels turistes estrangers del 3,4 %. En canvi, la despesa mitjana per turista augmentarà de 706,9 euros a 771,5 euros. D'altra banda, la despesa diària per turista, tenint en compte que les estades

seran més llargues, baixarà de 93,1 euros a 91,8 euros.

Al conjunt de l'Estat, el volum de turistes estrangers podria patir un lleuger descens del 0,2 % i Espanya podria perdre el segon lloc del rànquing mundial en benefici dels Estats Units. El volum de turistes estrangers se situarà per sobre dels 52 milions de persones i, per tant, viurà una lleugera reducció del 0,2 % –uns 100.000 turistes menys. Aquesta baixada és força menor que la que es va produir el 2009, situada en un 8,7 %.

La despesa dels turistes baixarà un 1,3 %, les pernoctacions hoteleres es reduiran un 2,5 % i el nombre de turistes allotjats en hotels caurà un 0,8 %.

TURISME DE NEGOCIS

L'Índex dedica un capítol especial al turisme de negocis, un sector en ple creixement. El turisme de negocis ha crescut molt els últims deu anys en quantitat i qualitat. Espanya té una posició destacada al mercat mundial de reunions i ocupa, a les classificacions més destacades, el tercer i el cinquè lloc a escala mundial. Pel que fa a les ciutats, Barcelona s'ha convertit en un dels principals focus internacionals en aquest àmbit.

L'estudiant Xavier Ara guanya el concurs Pont de la llengua xinesa

Xavier Ara, estudiant de la UAB, s'ha proclamat guanyador a la final del concurs «Pont de la llengua xinesa», que va tenir lloc els dies 4 i 5 de juny, a Madrid. El guanyador participarà a la final mundial del concurs, que es farà a Wuhan (Xina), a finals de juliol o principis d'agost. La final està convocada per la seu central de l'Institut Confuci a la Xina. El concurs, organitzat per l'ambaixada de la República Popular de la Xina a Espanya, en col·laboració amb Casa Àsia, amb la UAB i la UB, té per objectiu ampliar la influència del xinès i despertar l'interès per aquesta llengua i cultura entre el jovent.

Concurs «Pont de la llengua xinesa»
汉语桥

Marta G. Rivera, al Panell de Canvi Climàtic de l'ONU

Un total de 831 investigadors d'arreu del món han estat seleccionats per l'ONU per formar part del Panell Intergovernamental sobre Canvi Climàtic per elaborar el proper informe d'avaluació. La investigadora postdoctoral de la UAB Marta Guadalupe Rivera Ferre, del Departament de Ciència Animal i dels Aliments, en formarà part i participarà en la redacció de l'informe com a autora principal. És doctora en veterinària per la Universitat de Còrdova. Ha treballat al CSIC i ha realitzat estades a la Universitat d'Aberdeen (Regne Unit) i a la Universitat de Wageningen (Països Baixos). Actualment treballa en l'anàlisi del sistema agroalimentari globalitzat.

Francisco Rico, reconegut per les institucions franceses

El professor i acadèmic Francisco Rico ha estat escollit recentment membre estranger de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, amb seu a París, i de l'Institut de França. Francisco Rico, catedràtic al Departament de Filologia Espanyola de la Universitat Autònoma de Barcelona, és també membre de la British Academy. És un gran especialista en l'obra de Miguel de Cervantes, un dels motius que li han obert les portes a la institució francesa, que també li ha valorat els seus estudis sobre les lletres a l'Edat Mitjana, el origen de la literatura espanyola o l'humanisme europeu.

S'inaugura una nova oficina a Brussel·les de l'A4U

A la inauguració oficial van ser-hi presents els rectors de les quatre universitats que integren l'A4U.

➤ OPERA té l'objectiu de donar suport a les diferents activitats europees de les quatre universitats

L'Aliança 4 Universitats (A4U), formada per la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Autònoma de Madrid, la Universitat Carlos III de Madrid i la Universitat Pompeu Fabra, va inaugurar, el 12 de juliol passat, a Brussel·les (Bèlgica), l'oficina OPERA (Office for the Promotion of European Research Activities), amb l'objectiu de donar suport a les diferents activitats europees de recerca d'aquestes quatre universitats públiques espanyoles i incrementar els projectes presentats dins dels programes europeus dedicats al foment de la recerca.

A la inauguració oficial del centre, van ser-hi presents els rectors de les quatre universitats que integren l'Aliança –Ana Ripoll, actual presidenta de l'A4U, de la UAB; José María Sanz, de la UAM; Daniel Peña, de la UC3M; i Josep Joan Moreso, de la UPF–, destacats membres de la Comissió Europea i del Parlament Europeu i representants de diferents institucions i organitzacions europees i espanyoles de l'àmbit de la recerca i de l'educació amb presència a Brussel·les. A l'acte, Andreu Mas-Colell, secretari general de l'European Research Council (ERC), va explicar el paper de les universitats en el triangle del coneixement i en l'Estratègia 2020.

L'Aliança 4 Universitats va ser creada l'any 2008 amb l'objectiu de donar suport a la internacionalització i promoure l'excel·lència de les activitats de

les quatre universitats integrants, fomentar la mobilitat de professors i docents i impulsar projectes conjunts. La creació d'OPERA respon a l'aspiració de l'Aliança de potenciar actuacions individuals o conjunts de les quatre universitats que els permetin un millor posicionament dins l'espai europeu d'investigació (EEI), així com d'assolir una major projecció internacional.

Un dels objectius serà elaborar estratègies per aconseguir una major participació al Setè Programa Marc (7PM)

OPERA ajudarà les universitats a assolir una major i millor representació dels seus interessos en la formulació i en la presa de decisions comunitàries en matèria d'I+D+i i una major i millor participació i lideratge dels seus investigadors en programes de foment d'I+D+i. Alguns dels objectius d'OPERA seran l'elaboració d'estratègies per aconseguir una major participació al Setè Programa Marc (7PM), afavorir la incorporació dels «tòpics» científics d'interès de les quatre universitats en els futurs programes de treball, promoure la participació dels investigadors com a experts als comitès d'avaluació o assessorar els investigadors en les seves relacions amb la UE.

L'Autònoma acull la IV Trobada sobre Semiimmersió a Catalunya

L'1 de juny, la UAB va acollir la IV Trobada sobre Semiimmersió a Catalunya, dedicada a l'ensenyament de l'anglès a la universitat cosmopolita. La trobada va permetre posar en comú i contrastar experiències sobre l'ensenyament, en anglès, de matèries no lingüístiques acumulades a la UAB i en altres universitats catalanes en contextos diversos: grau i postgrau, alumnat autòcton i alumnat procedent de programes de mobilitat, diferents àrees de coneixement...

Hi van participar una setantena de persones d'entre el professorat universitari, organitzacions que treballen en el multilingüisme i l'ensenyament de llengües i,

en general, la comunitat educativa interessada en l'ensenyament en anglès.

Van obrir la Trobada Montserrat Farell Ferrer, vicerectora de Política Acadèmica, i Isabel Pont Castejón, secretària general. Tot seguit, Cristina Escobar i Lucile Nussbaum, dels grups de recerca GREIP, i CLIL-SI i GREIP, respectivament, van fer una presentació sobre l'anglès com a llengua vehicular de l'ensenyament superior.

Per acabar, diversos professors universitaris, majoritàriament de la UAB, van exposar la seva experiència com a docents que fan classes en anglès. La Trobada va ser organitzada pel grup de

recerca CLIL-SI, el Grup de Recerca en Ensenyament i Interacció Plurilingües (GREIP), la Facultat de Ciències de l'Educació, l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) i el Servei de Llengües.

Es fa a la UAB la primera Trobada de l'Associació Internacional de Recerca Mèdica

S'ha posat la primera pedra per intensificar la col·laboració amb universitats i centres de recerca de Corea del Sud.

➤ Es va proposar impulsar estades científiques, com també la cooperació en projectes de recerca

La primera trobada de l'Associació Internacional de Recerca Mèdica (IMRA) ha posat les bases perquè la UAB intensifiqui la seva col·laboració amb universitats i centres de recerca de Corea del Sud.

Aquestencontre, organitzat pel Vice-rectorat de Relacions Internacionals de la UAB, va tenir lloc els dies 10 i 11 de juny a l'Hotel Campus. La UAB va proposar impulsar les estades científiques, la cooperació en projectes científics i l'accés a les infraestructures de recerca de la Universitat.

La col·laboració acadèmica amb els centres que formen part de l'IMRA s'endegarà principalment en els àmbits de la biomedicina i de l'àrea científicotecnològica.

També es vol posar en pràctica programes de màster conjunts i supervisar conjuntament programes de doctorat.

Pel que fa a la recerca, els investigadors de l'IMRA es beneficiaran dels programes d'ajudes predoctorals i postdoctorals de la UAB per fer una estada a la Universitat. Els investigadors de la UAB també podran fer estades a les institucions coreanes.

A més, els centres de l'IMRA podran accedir a les infraestructures científiques de la UAB. El Parc de Recerca UAB i l'Hospital Universitari de la Vall d'Hebron estaran especialment implicats en aquest projecte de col·laboració.

INSTITUCIONS DE RECERCA DE COREA

L'IMRA aplega la UAB i vuit importants institucions de recerca de Corea del Sud. Va ser creada l'any passat i permetrà a les institucions que en formen part col·laborar en la recerca d'alta tecnologia mèdica dins dels àmbits neurològic, biològic i regeneratiu.

L'oficina de la Universitat Autònoma de Barcelona a Seül i el parc tecnològic Daegu-Gyeongbuk Free Economic Zone Authority coordinen l'activitat de l'IMRA.

La professora Martha Nussbaum, convidada per l'A4U, parla de llibertat religiosa

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i l'Aliança 4 Universitats (A4U) –que inclou les universitats Autònoma de Barcelona, Pompeu Fabra, Autònoma de Madrid i Carlos III de Madrid– van convidar Martha Nussbaum, professora de la Universitat de Chicago, a impartir la conferència «Llibertat de consciència. Contra els fanatismes». L'acte va tenir lloc el 28 de juny al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona.

Martha Nussbaum és professora a la Facultat de Dret i de Teologia de la Universitat de Chicago (Estats Units), i una de les pensadores més destacades en l'àmbit de la filosofia i de les ciències socials.

Nussbaum va centrar la seva conferència en la llibertat religiosa, un tema molt d'actualitat per les polèmiques recents sobre la presència de símbols religiosos a les escoles o per l'ús del vel.

Amb l'augment de la diversitat, s'han revifat els conflictes sobre la distribució de les llibertats als espais públics i s'ha qüestionat la preeminència de les religions majoritàries.

Martha Nussbaum va proposar en la seva xerrada una renovació del compromís de les democràcies amb una llarga tradició de pensament, basada en el respecte per la llibertat de consciència, i que té les seves arrels a l'Amèrica del Nord i a Europa, però també en la tradició de l'islam més liberal.

Veterinaris qüestionen un programa de TV

Experts del Grup d'Etologia Clínica (GrETCA), de l'Asociación de Veterinarios Españoles de Pequeños Animales (AVEPA), i de la Facultat de Veterinària de la UAB han denunciat que programes de televisió com El encantador de perros o Malas pulgas, del canal de televisió Cuatro, divulguen tècniques sense base científica que comporten seriosos perills tant per als animals com per als propietaris.

Segons els veterinaris, el nul rigor dels diagnòstics i tractaments plantejats en el programa provoquen una falta de benestar dels animals ja que indueix efectes negatius (por, dolor, conflicte o frustració). Això deriva en un augment del risc de mossegades als humans que, a més, pot afectar especialment els menors. Segons les associacions, els problemes de conducta dels animals domèstics han de ser tractats com qualsevol altra patologia mèdica.

BREUS

Debat sobre la reforma laboral de 2010

La Facultat de Dret va acollir, el 29 de juny, una jornada de debat sobre la reforma laboral presentada recentment pel Govern. L'Aula Iuslaboralista, de la Unitat Docent de Dret del Treball i de la Seguretat Social, va organitzar aquest debat, en el qual es van comentar els canvis més importants, d'ordre substantiu i processal, que introdueix el Reial Decret 10/2010, del 16 de juny, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral. Els ponents van parlar de temes com la contractació laboral, l'extinció del contracte laboral i els aspectes processals de la reforma laboral.

Al col·loqui principal, presentat i moderat per Francisco Pérez Amorós, catedràtic de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la UAB, van participar-hi Eduardo Rojo Torrecilla, catedràtic de Dret del Treball i de la Seguretat Social; Jaume García Vicente, advocat i professor del Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques; i Joan Agustí Maragall, jutge social i professor de la UPF.

II Trobada Iberoamericana de la RedAGE

Del 7 al 9 de juny va tenir lloc a la Universitat de Talca, a Santiago de Xile, la segona trobada Iberoamericana de la Red de Apoyo a la Gestión Educativa (RedAGE), en la qual van participar representants de més de quinze països iberoamericans.

La RedAGE és un projecte impulsat conjuntament per l'Equip de Desenvolupament Organitzacional de la UAB i la Universitat ORT de Montevideo, amb el patrocini de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament. El propòsit de la xarxa és servir de nexa d'unió entre institucions de diferents països que desenvolupin activitats de docència i recerca vinculades a la gestió i planificació educatives, amb l'objectiu de promoure la reflexió, investigació i innovació en aquest àmbit, tant pel que fa a sistemes com a centres de formació.

Els temes tractaven sobre diferents aspectes de la gestió de les institucions educatives. La trobada va ser la culminació del treball desenvolupat virtualment al llarg dels darrers mesos per les institucions promotores i els membres de la xarxa.

L'Autònoma acull el Congrés Mundial WOCMES 2010

➤ Hi participen 2.500 persones de 72 països i s'han programat 500 sessions acadèmiques sobre 18 temes

La Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona acull, del 19 al 24 de juliol, el Congrés Mundial d'Estudis sobre l'Orient Mitjà i el Nord d'Àfrica (WOCMES), amb més de 2.500 participants procedents de 72 països. Organitzat per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed), el congrés ha programat cinc-centes sessions acadèmiques de divuit disciplines, que centren la seva mirada en la Mediterrània, l'Orient Mitjà i els estats musulmans asiàtics.

WOCMES és, després de dues edicions (l'any 2002 a Alemanya i l'any 2006 a Jordània), el principal punt de trobada a escala mundial per als experts, acadè-

mics i investigadors d'humanitats, ciències socials i disciplines relacionades de la Mediterrània, l'Orient Mitjà i els estats musulmans asiàtics. L'edició 2010 de WOCMES ha assolit xifres de participació que superen àmpliament les edicions precedents. Durant aquests dies, més de 2.500 acadèmics participaran en un intens programa: més de cinc-centes sessions acadèmiques (trenta de simultànies en cada franja horària) de fins a divuit temàtiques diferents.

Per complementar l'activitat acadèmica, WOCMES ofereix un programa cultural al campus de la UAB que inclou exposicions, una fira de llibres, espectacles de dansa, una mostra de cinema amb vint pel·lícules i documentals de països de l'Orient Mitjà i els concerts de l'Orquestra Àrab de Barcelona i l'algeriana Neila Benbey, a més de l'actuació del grup Folkincats al Palau de la Música.

El CEI inaugura la Jornada sobre Dret de la Propietat Industrial

El Centre d'Economia Industrial (CEI) va organitzar, el dia 1 de juliol, la I Jornada de Barcelona sobre Dret de la Propietat Industrial, dirigida pel professor de Dret Mercantil de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) Ramon Morral. L'acte va tenir lloc a la Casa Llotja de Mar, a Barcelona, i va incloure un ampli ventall temàtic en què es van tractar qüestions com els signes distintius, les invencions, el disseny i la competència deslleial. La propietat industrial és un element indispensable del progrés econòmic. No obstant això, els límits de la regulació no són sempre clars, ni tampoc els criteris per

aplicar-los. Per això cal un esforç continu d'estudi i de renovació. A l'acte, adreçat a professionals com ara advocats, agents de la propietat industrial, jutges, estudiosos i pràctics del dret en general, van participar-hi ponents de reconeguda competència i experiència del món acadèmic, l'advocacia i la judicatura.

El CEI va presentar també, el 26 de maig passat, l'estudi «La competitivitat de les empreses industrials catalanes i espanyoles i factors condicionants», realitzat per Josep Lluís Raymond, catedràtic de Fonaments de l'Anàlisi Econòmica de la Universitat Autònoma de Barcelona.

L'expresident del TC, a la UAB

Miguel Rodríguez-Piñero va dir que el que ha portat a fer la reforma ha estat l'elevat atur i l'elevada volatilitat laboral.

➤ Miguel Rodríguez-Piñero, expresident del Tribunal Constitucional, va dictar una conferència

El 18 de juny passat, Miguel Rodríguez-Piñero y Bravo Ferrer, expresident del Tribunal Constitucional (1992-1995), va participar en l'acte de cloenda de la tercera edició del Postgrau de Formació Integral dels Agents Socials, impartit a l'Escola de Postgrau de la UAB.

El jurista va pronunciar la conferència «La reforma del mercat de treball 2010». En el seu discurs, Rodríguez-Piñero va destacar que «la reforma no és una conseqüència de la crisi, sinó que la crisi ha estat una oportunitat per fer la reforma». Segons ell, les causes que han portat a fer la reforma són l'elevat atur i la

seva durada, la dualitat del mercat de treball, l'elevada volatilitat de la feina i la regulació de l'acomiadament, entre altres factors.

Rodríguez Piñero també va referir-se als canvis que introdueix la reforma. Va parlar dels més substancials, com les reestructuracions de plantilla i la definició de l'acomiadament objectiu individual i col·lectiu, per exemple, per necessitats de l'empresa; el paper del Fons de Garanties Salarials en les indemnitzacions, que abarateix l'acomiadament objectiu; i l'obligació de revelar la situació econòmica de l'empresa a causa dels acomiadaments objectius.

A l'acte també hi van assistir Alejandro de Llano, d'UGT; Francisco Neira, d'UGT; Jaume Farrés, delegat de la rectora; Carme Carmona, alcaldessa de Cerdanyola; i Maria José Feijoo, coordinadora del postgrau.

BREUS

El futur i la crisi econòmica

La jornada de debat «Crisi econòmica, els reptes de futur», organitzada per l'Associació d'Amics de la UAB, va tenir lloc el dia 31 de maig, a Casa Convalescència, i hi van participar experts en economia que van pronunciar diverses conferències sobre la situació de la crisi actual. La jornada va servir per reflexionar sobre la crisi econòmica actual. Hi van intervenir diversos experts en aquest àmbit: Josep Oliver, catedràtic del Departament d'Economia Aplicada (UAB); Francesc Pérez Amorós, catedràtic del Departament de Dret del Treball (UAB); Eusebi Cima, president del FEPIME; Josep Pérez, advocat laboralista (Col·lectiu Rondal); Joan Marín, director de l'Àrea Territorial de Caixa Sabadell; Albert Solé, catedràtic d'Economia (UB); i Juan Manuel del Pozo, professor de Filosofia (Universitat de Girona) i exconseller d'Educació i Universitats. La jornada va constar de quatre ponències, que van girar al voltant dels problemes i del futur de la crisi econòmica, i de tres intervencions de fila 0, que van tractar d'aspectes més específics de la crisi, com ara les dificultats creditícies.

EL WEB

<http://www.literatura.gretel.cat>

El Grup de Recerca en Literatura Infantil i Juvenil i Educació Literària de la UAB (GRETEL) ha renovat el seu web, que agrupa les activitats de docència i recerca relacionades amb la literatura infantil i juvenil generades a la UAB, vinculades majoritàriament al Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura i de les Ciències Socials. El web aglutina informació sobre cursos, xarxes i grups d'investigació. També dedica un espai a comentar les novetats editorials en el camp de la literatura infantil. A més, cada mes publiquen un seguit de llibres recomanats. El web té un apartat d'enllaços a webs especialitzats, publicacions, propostes didàctiques, etc., i dóna accés a tota la informació sobre el grup de recerca GRETEL i sobre el màster de Llibres i Literatura per a Nens i Joves i sobre el màster Biblioteca Escolar i Promoció de la Cultura.

RECERCA

Descobreixen un sorprenent mecanisme dels bacteris per provocar infeccions

➤ En la recerca, hi han participat professors del Departament de Genètica i de Microbiologia

Una recerca publicada a *Nature* en què han participat els doctors Susana Campoy i Jordi Barbé, del Departament de Genètica i de Microbiologia, ha descobert un mecanisme inesperat que utilitzen els bacteris per provocar infeccions.

Els investigadors, juntament amb científics de l'Institut d'Agrobiotecnologia del CSIC, la Universidad Pública de Navarra, la Virginia Commonwealth University (Virginia, EUA) i el New York University Medical Center (Nova York, EUA), coordinats per l'Institut Valencià d'Investigacions Agràries (IVIA) i la Universitat CEU Cardenal Herrera, han estudiat els mecanismes que provoquen la virulència dels bacteris del tipus estafilococ i causen la síndrome de xoc tòxic, una infecció poc freqüent però mortal en el 50 % dels casos.

La capacitat dels bacteris per provocar malalties s'origina en determinats gens patògens que produeixen toxines. Aquests gens poden passar d'uns bacteris a uns altres si els segments del genoma

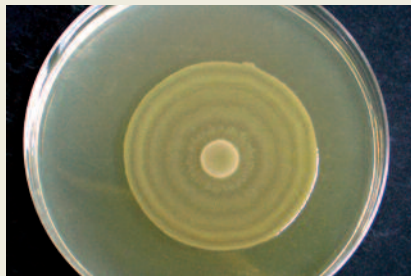
que els contenen, les illes de patogenicitat, són transferits entre ells.

Els investigadors han observat com les illes de patogenicitat han desenvolupat una adaptació evolutiva sense precedents per transferir els gens patògens a altres bacteris innocus i fan que aquests esdevinguin virulents.

En condicions normals, les illes de patogenicitat produeixen la proteïna SstI, que s'uneix al DNA del segment amb gens virulents i reprimeix la transferèn-

cia de l'illa de patogenicitat. De tant en tant, però, els bacteris s'infecten per un virus que empaqueta i transfereix els gens virulents a altres bacteris.

Els científics han descobert com les illes poden detectar la presència del virus, eliminar la repressió produïda per la proteïna SstI, i començar el seu cicle de replicació i d'empaquetament, la qual cosa dóna llum verda a la seva transferència a altres bacteris no virulents, els quals llavors esdevenen virulents.

Exemple de moviment en eixam d'una població bacteriana.

Moviment en eixam

Per desenvolupar el procés infecciós, molts patògens bacterians es desplacen col·lectivament per damunt de la superfície de l'òrgan que infecten. Aquest desplaçament s'anomena moviment en eixam (*swarming*) i és

semblant al dels eixams d'abelles. Algunes dades sobre el procés molecular associat a aquest desplaçament ja havien estat descrites, però no es coneixien els mecanismes que en controlaven l'activació o la inhibició. Una recerca liderada pels mateixos investigadors de la UAB ha descrit un dels mecanismes pel qual les poblacions de bacteris patògens controlen la seva dispersió en eixam, com l'aturen davant la presència d'un antibiòtic i com la reprenen quan aquest disminueix.

El procés té com a protagonista la proteïna RecA, que augmenta significativament la seva concentració quan es posa en marxa el mecanisme de reparació del material genètic dels bacteris desencadenat pels antibiòtics. La recerca ha estat publicada a *Infection and Immunity*.

Jornada sobre la grip aviària, porcina i humana

El Centre de Recerca en Sanitat Animal (CReSA) i la Sociedad Española de Virología (SEV) van organitzar, els dies 17 i 18 de juny, a CosmoCaixa Barcelona, les I Jornades sobre Zoonosi i Malalties Emergents, dedicades a la grip aviària, porcina i també humana. A l'esdeveniment van participar-hi reconeguts especialistes del país.

La grip, tant en aus com en porcs, amb capacitat de traspasar la barrera d'espè-

cie i afectar l'ésser humà, ha despertat un interès elevat, tant dins la comunitat científica com en un àmbit social més general.

En aquestes primeres jornades es van tractar, des d'un punt de vista rigorosament científic, qüestions per intentar donar resposta a algunes de les nombroses incògnites plantejades sobre diversos aspectes de la biologia del virus. Per exemple, es va debatre sobre les vies de

transmissió de la grip i l'evasió del sistema immunitari, la vigilància i el control en veterinària i en el sistema nacional de salut humana, l'epidemiologia de la grip aviària i porcina, o la pandèmia de grip A/H1N1 a Catalunya.

Les jornades van rebre el suport del Comissionat per a Universitats i Recerca del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya.

Grup de Recerca en Turisme i Noves Dinàmiques Socioterritorials en Àrees Rurals (Tudistar)

➤ Va néixer el 1995 i aglutina investigadors de diferents àmbits relacionats amb el turisme

Estem en ple estiu, la temporada turística per excel·lència. El turisme és un dels principals sectors econòmics del nostre país i té un important impacte sobre la societat. A la UAB, hi ha un grup d'investigadors que realitza estudis relacionats amb aquest fenomen des de múltiples perspectives.

El Grup de Recerca en Turisme i Noves Dinàmiques Socioterritorials en Àrees Rurals (Tudistar) està reconegut com a grup de recerca singular (SGR) per la Generalitat de Catalunya.

Es va formar el 1995 amb l'objectiu d'aglutinar investigadors de diferents àmbits relacionats amb el turisme. Està format per professors i investigadors de la UAB, de la Universitat de les Illes Balears,

Investiga sobre turisme, diversificació rural, patrimoni cultural, creació de productes turístics i diversificació territorial

de la Universitat de Santiago de Compostel·la, de la Universitat de Vigo i de la Universitat de Múrcia.

La directora del grup és la professora Gemma Cànoves, catedràtica del Departament de Geografia de la UAB i directora de formació continuada de l'Escola de Turisme i Direcció Hotelera de la UAB.

Tudistar té una àmplia experiència investigadora en temes de turisme, diversificació rural, patrimoni cultural, creació de productes turístics i diversificació territorial.

Els membres del grup són majoritàriament geògrafs amb diferents especialitzacions, però també hi treballen enginyers i titulats en humanitats, ciències ambientals i economia i empresa. L'origen interdisciplinari del grup fa que la

A la foto, els membres del grup, que dirigeix la catedràtica de Geografia, Gemma Cànoves.

seva recerca estigui marcada per una àmplia transversalitat.

Els resultats apareixen publicats periòdicament a revistes universitàries. El grup fa difusió de les seves recerques també a través del seu web: <http://tudistar.uab.cat/>. Els membres del grup, a més, mantenen una participació activa als congressos relacionats amb la matèria de la seva recerca.

ELS TREBALLS DEL GRUP

Els treballs de Tudistar se centren en la història del turisme, la creació del producte turístic, el patrimoni cultural, el paisatge i el patrimoni alimentari o l'evolució de la imatge de Barcelona. També exploren sectors específics, com el turisme rural, el turisme accessible –és a dir, sense barreres, per a persones amb discapacitats– o el turisme industrial i patrimonial, el turisme cultural i els nous productes turístics. A més, estan atents a qüestions com l'impacte de les noves tecnologies i les innovacions en el sector.

El grup defineix nou línies principals de recerca: l'evolució del turisme a Catalunya; el desenvolupament local i les dinàmiques socials; les tecnologies de la informació; la planificació regional; el desenvolupament local; el turisme en espais rurals; el turisme patrimonial; el turisme cultural; i el turisme urbà.

Entre les recerques de Tudistar, destaca, per exemple, el projecte realitzat amb la Direcció General de Turisme de la Generalitat per elaborar una categorització dels nivells de qualitat dels establiments rurals a Catalunya similar a la dels establiments hotelers. Aquest sistema es posarà en marxa al llarg de l'any 2011.

Pel que fa al turisme accessible, el grup està elaborant, mitjançant un conveni amb la Fundació Abertis, un manual de bones pràctiques per fer accessible a les persones amb discapacitat l'accés als museus. Aquesta és una actuació pionera a Catalunya.

El Grup també està desenvolupant un projecte juntament amb les universitats de Santiago de Compostel·la, Múrcia i la Corunya sobre la diversificació i la creació de productes turístics en zones interiors, en què destaca el rellevant paper de les institucions i agents locals.

Confirmen que els oceans subpolars poden ser clau en el control del clima dels tròpics

➤ La investigació l'ha fet un equip de científics internacionals liderat per membres de l'ICTA

Un equip internacional de científics, liderat per investigadors de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la UAB, ha publicat a *Science* els primers registres de l'evolució de les temperatures de la superfície del mar al Pacífic nord i a l'Atlàntic sud des del Pliocè –fa 3,65 milions d'anys– fins l'actualitat. Les dades obtingudes aporten l'evidència empírica, prèviament apuntada en estudis amb models climàtics, que els oceans de les altes latituds poden tenir un paper clau en el control dels climes tropicals.

Aquesta reconstrucció ha permès identificar un refredament simultani de la superfície del mar en les zones subpolars dels dos hemisferis en el període entre 1,8 i 1,2 milions d'anys. Aquesta troballa coin-

cideix en el temps amb la formació de la llengua d'aigua freda del Pacífic equatorial, que actualment gairebé desapareix durant el fenomen del Niño.

Estudis anteriors havien mostrat que durant les condicions càlides del Pliocè aquesta llengua d'aigua freda no hi era, de manera que les condicions al Pacífic equatorial eren similars a les d'un episodi del Niño permanent. Les dades obtingudes en aquest estudi indiquen que el refredament i l'expansió de les aigües polars cap als tròpics va intensificar la cir-

culació atmosfèrica. Aquest fet va tenir un paper fonamental al Pacífic equatorial ja que va provocar l'aparició de la llengua d'aigua freda que observem actualment.

La recerca realitzada es basa en els resultats de la tesi doctoral del Dr. Alfredo Martínez García –actualment investigador de l'Institut Federal de Tecnologia de Suïssa (ETH Zürich) i del DFG-Leibniz Center de la Universitat de Postdam, Alemanya–, realitzada a la UAB i dirigida pel Dr. Antoni Rosell Melé, investigador ICREA de l'ICTA i professor del Departament de Geografia. El treball s'ha dut a terme en col·laboració amb el Dr. Gerald H. Haug de l'ETH i del DFG-Leibniz Center; la Dra. Erin L. McClymont, de la Universitat de Newcastle (Regne Unit), i el Dr. Rainer Gersonde, de l'Institut Alfred Wegener (Alemanya).

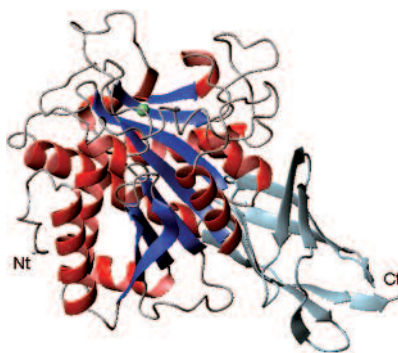
Els investigadors han analitzat sediments marins recollits pel projecte internacional Integrated Ocean Drilling Program, i han mesurat la seva composició en compostos orgànics alquenones.

Descobreixen un nou mètode per identificar els dos extrems de les proteïnes

Les proteïnes efectuen i intervenen en la majoria de funcions biològiques. La seva identificació i caracterització massiva en multitud d'organismes vius és una de les tasques més importants de la proteòmica, atès que permet calibrar molt més la seva participació en funcions biològiques i en patologies-malalties, i dissenyar estratègies per al seu control.

Ara, un nou procediment per identificar els dos extrems de les proteïnes en estudis de proteòmica massiva *in vivo* o *ex vivo*, publicat a la revista *Nature Methods*, ha estat desenvolupat per grups de recerca de la Universitat de Gant, Bèlgica (Petra van Damme i Kris Gevaert i altres), i de la UAB (Sílvia Bronsoms i Francesc Xavier Avilés, de l'Institut de Biotecnologia i de Biomedicina, i del Departament de Bioquímica i de Biologia Molecular).

La majoria d'estudis de proteòmica s'havien centrat fins ara en les regions

internes de les proteïnes o en el seu extrem N-terminal (–NT), aquell que té un grup amino, NH₂, des del qual es comença a comptar la cadena lineal d'aminoàcids enllaçats de les proteïnes. El nou mètode permet ampliar aquests estudis a l'extrem C-terminal (–CT), aquell que té el grup carboxil, COOH, que es considera que constitueix el final de les cadenes lineals d'aminoàcids.

La UAB, entre les deu millors universitats iberoamericanes

La UAB és la segona universitat de l'Estat espanyol i la vuitena iberoamericana en producció científica, segons el rànquing iberoamericà SIR2010 elaborat pel Grup de Recerca SCImago, que ha estudiat l'activitat investigadora de 607 universitats. Per percentatge de publicacions en revistes del primer quartil, la UAB figura al tercer lloc.

Les deu primeres posicions del rànquing les ocupen els centres següents: Universitat de São Paulo, Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, Universitat Estatal de Campinas, Universitat de Barcelona, Universitat Complutense de Madrid, Universitat Estatal Paulista Julio de Mesquita Filho, Universitat Federal de Rio de Janeiro, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de València i Universitat Autònoma de Madrid.

El rànquing mesura la quantitat i la qualitat de la recerca feta partint de quatre indicadors: producció científica, col·laboració internacional, qualitat científica mitjana i percentatge de publicacions en revistes del primer quartil SJR. La UAB ha ocupat les posicions vuitena, cinquena, segona i tercera, respectivament.

BREUS

Experiment sísmic a l'Atles

Recentment ha finalitzat la primera fase de la recerca d'un projecte coordinat per la UAB, a través del Departament de Geologia, i el CSIC, a la serralada de l'Atles (Marroc), per estudiar l'estructura profunda de l'escorça terrestre i del mantell superior al nord-oest de la placa africana. L'experiment, un dels més importants de ciències de la terra que s'ha fet a l'Àfrica, ha consistit a registrar el perfil sísmic de la serralada al llarg de 700 quilòmetres. Hi han participat 35 investigadors europeus i nord-americans i 35 marroquins. La UAB hi ha participat amb 14 membres: 4 professors i investigadors i 10 estudiants.

Nous components multibanda

Investigadors del CIMITEC (centre de Tecnio adscrit al Departament d'Enginyeria Electrònica) han desenvolupat els primers dispositius planars basats en metamaterials capaços d'operar simultàniament en les bandes comercials de telefonia cel·lular GSM-900, GSM-1800, i de navegació per satèl·lit GPS-L1 i GPS-L5. Els dispositius *quad-band* (un divisor de potència i un acoblador direccional) són elements comuns en qualsevol terminal de comunicació. S'han dissenyat aplicant el saber fer de CIMITEC en el camp dels metamaterials –materials artificials que presenten unes propietats electromagnètiques i òptiques que es poden controlar i que fan possible l'obtenció de propietats que no existeixen a la natura.

Sistema visual per interpretar llengües de signes

Els investigadors Sergio Escalera, Petia Radeva i Jordi Vitrià, de la Universitat de Barcelona i adscrits al Centre de Visió per Computador (CVC), han seleccionat més de vint signes de la llengua de signes espanyola per desenvolupar un nou sistema visual que els interpreta i permet a les persones amb sordesa realitzar consultes usant el seu llenguatge natural. El sistema, que es pot integrar en punts d'informació públics, disposa d'una càmera de vídeo que enregistra seqüències d'imatges davant la presència d'un usuari. Seguidament, un sistema de visió per computador i d'aprenentatge automàtic detecta els seus moviments i els incorpora a un sistema de classificació, que identifica cada moviment amb la paraula associada al signe corresponent.

Analitzen pernil ibèric amb llum de sincrotró

Autora de la foto: Chantal Argoud/ESRF. L'investigador de la UAB Manuel Valiente i l'equip de recerca al sincrotró ESRF.

➤ Investigadors de la UAB i de la Universitat La Sapienza de Roma treballen a l'ESRF de Grenoble

Experiments a la instal·lació europea de radiació de sincrotró (ESRF) permeten a científics de la UAB i de la Universitat La Sapienza de Roma una possible identificació dels diferents tipus de pernils, segons la cria i l'alimentació del porc i el procés de curació. És el primer cop que aquest producte s'estudia amb radiació de sincrotró.

Identificar un pernil de porc no estabulat, alimentat amb gla, amb la cria adequada i amb una curació de dos o més anys no és fàcil. Els mètodes per imitar aquest producte són cada cop més sofisticats, i hi ha poques pistes que puguin verificar científicament l'autenticitat del producte. Per aquest motiu, els biomarcadors que s'han utilitzat, com ara

la presència de vitamina E per saber si un porc ha estat o no estabulat, o la relació d'àcids grassos per desxifrar si un porc ha menjat gla o no, han esdevingut obsolets, ja que es poden emular amb els pinsos corresponents. Manuel Valiente, investigador del Departament de Química de la Universitat Autònoma de Barcelona i originari de la zona de Jabugo, lidera un projecte d'investigació per identificar nous biomarcadors.

Els investigadors utilitzen els raigs X del sincrotró per obtenir informació sobre el canvi en alguns compostos del pernil al llarg del procés de curació en relació amb paràmetres importants de la qualitat del producte i la seva traçabilitat, com ara la cria i l'alimentació del porc, i la durada del procés de curació.

Aquests canvis, responsables de l'evolució de la coloració del pernil, es podrien utilitzar com a biomarcadors del producte final.

Descobreixen una nova funció de la proteïna p53

La proteïna p53 és molt important en la protecció contra el càncer, ja que evita l'acumulació de les mutacions que el desencadenen i la seva inactivació està estretament relacionada amb la proliferació dels tumors.

Des de fa temps s'especulava sobre l'origen evolutiu del gen de p53. Es creia que l'aparició de la p53 encara no estava vinculada a la seva funció com a gen supressor de tumors i, per tant, que havien d'existir altres funcions que desenvolupés la proteïna, fins ara des-

conegudes. Un equip internacional d'investigadors, en què ha participat el professor de la UAB Ignasi Roig, ha descobert que aquesta proteïna té un rol fisiològic inesperat: s'activa també durant la meiosi, el procés de divisió cel·lular per a la formació dels òvuls i dels espermatozoides. La descoberta, publicada a *Science*, suggereix que la funció de gen supressor de tumors pot ser una evolució d'unes activitats primitives relacionades amb la progressió de la meiosi.

COMUNITAT

La Universitat a l'Abast celebra el seu desè aniversari

➤ Es va iniciar amb 12 estudiants i enguany n'hi ha 262 distribuïts en 200 assignatures

El 16 de juny, La Universitat a l'Abast, de la UAB, va celebrar el seu desè aniversari amb un acte al qual van assistir Bonaventura Bassagoda, vicerector de Transferència Social i Cultural; Carles Solà, rector de la UAB quan es va fundar la Universitat a l'Abast; i representants d'alumnes i professors, que van parlar de les seves experiències en aquest programa de la UAB. L'acte es va amenitzar amb l'actuació d'Héctor Meza, guitarrista.

El programa La Universitat a l'Abast, organitzat per l'Escola de Postgrau, va ser pioner a Espanya a l'hora d'obrir les aules a les persones grans. El programa es va iniciar l'any 2000 amb només dotze alumnes. Enguany n'hi ha 262, distribuïts en més de 200 assignatures de 27 titulacions, i implica un elevat nombre de professors.

La Universitat a l'Abast desenvolupa un enfocament de la formació continuada vinculat a l'envelliment actiu i ofereix oportunitats de formació i d'implicació social. El programa posa de manifest la voluntat de la UAB de posar a l'abast de tots els ciutadans una formació de qualitat en temes d'interès.

El programa es va constituir amb l'objectiu de possibilitar que tots els ciutadans puguin participar en iniciatives que

contribueixin al seu enriquiment personal i, alhora, al desenvolupament social.

Durant aquests deu anys, el projecte ha crescut amb aules d'extensió universitària i ha arribat a aconseguir dotze aules vinculades a la UAB i a oferir formació a més de 3.500 persones grans. Les aules d'extensió universitària es troben a Cerdanyola del Vallès, el Baix Guinardó, el Vallès Oriental (Granollers), Horta, Montbau, Ripollet, Sant Cugat del Vallès, Sant Quirze del Vallès, Sabadell, Castellar del Vallès, Barcelona i Santa Perpètua de Mogoda. A banda, s'hi han afegit nous àmbits, com ara centres de formació d'adults, projectes d'intervenció i acció al territori i formació a mida adreçada als municipis de l'entorn.

Les activitats que formen part del programa La Universitat a l'Abast responen al desenvolupament de tres línies d'actuació diferenciades i alhora complementàries: Aprenent al campus, Aprenent a la teva ciutat i Projectes d'intervenció i acció.

LA COLUMNA DEL MIL·LENNI

La crisi

Com a honorable jubilat i antic treballador del denigrat sector públic, vaig intentar assistir a les sessions de l'exclusiu i privilegiat Club Bilderberg que es va aplegar a Sitges a començaments del mes de juny, però les forces de seguretat no van permetre que els no iniciats poguessin saber de bona font quin futur ens espera després de l'eclosió de la crisi.

Altrament com a membre actiu de l'Associació d'Amics de la UAB, vaig poder participar en una interessant sessió de debat sobre els reptes del futur que, amb la presència dels professors Josep Oliver, de la UAB, i Juan Manuel del Pozo, de la Universitat de Girona, entre d'altres, va intentar aclarir què ha passat i què ens pot passar en un futur immediat. Oliver ens va explicar la profunditat de la crisi i Del Pozo va introduir una reflexió moral per mitigar els efectes del desastre econòmic.

Ni els misteriosos personatges del Club Bilderberg han parlat, ni els eminents professors han il·luminat les meves ànsies de viure en un món més o menys segur i raonable.

El trasbals de la famosa crisi m'ha fet pensar que la lluita de les classes subalternes per gaudir d'una millora en les seves expectatives d'una vida suportable han entrat en via morta.

El cristianisme ens va voler fer germans, la Revolució Francesa va fer les proclames del món modern i la Seguretat Social ens ha donat un respir per cohesionar la societat, però ara tot fa pensar que la festa s'ha acabat. Tot plegat em recorda que els desvalguts tenen un camí difícil, ja que l'estimada socialdemocràcia ens ha deixat als peus dels cavalls.

Ens trobem com el bon Sancho Panza quan els poderosos ducs, per fer-li broma, el nomenen governador de l'illa Barataria i, quan li arriben els suculents plats de menjar, el doctor Pedro Recio imposa el seu criteri que no li convenen per a la seva salut. Per dir-ho amb paraules d'un clàssic conegut pel seu anticatalanisme: «Poderoso caballero es don dinero».

Antoni Merino

Amics de la UAB celebra l'estiu

➤ Els jardins de la Torre Vila-Puig acullen una festa amenitzada amb música i amb un recital poètic

El dilluns 21 de juny, coincidint amb el final de la primavera i l'inici de l'estiu, l'Associació d'Amics de la UAB va oferir la Festa del Solstici d'Estiu, que va tenir lloc a la seu de l'Associació, la Torre Vila-Puig. Aquesta és la segona vegada que els Amics de la UAB organitzen aquesta celebració.

Durant la tarda, els jardins de la Torre Vila-Puig van ser el centre d'una sèrie d'actes. Els assistents a la festa, oberta a

tothom, van poder gaudir d'una jornada de portes obertes per conèixer la seu de l'Associació, amenitzada amb un aperitiu, una actuació de jazz i un recital poètic. El grup New Orleans Hot 3 va ser l'encarregat d'interpretar peces de jazz. Pel que fa al recital poètic, hi va haver dues convidades. D'una banda, Ivette Nadal, artista catalana, que va interpretar algunes cançons i va llegir poemes del seu primer recull, titulat *Camí privat*; d'altra banda, Anna Aguliar Amat, poetessa, professora de Terminologia Aplicada a la Traducció i Eines per a la Traducció Automàtica, a la UAB, i autora de llibres de poemes amb els quals ha obtingut diversos premis, com l'Englantina d'Or als Jocs Florals de Barcelona.

Els assistents a la Festa del Solstici d'Estiu, organitzada per segon any.

Presentació d'un llibre sobre alimentació sana

La Facultat de Filosofia i Lletres va acollir, el 3 de juny passat, la presentació del llibre *Pautas prácticas para una dieta sana*, coordinat per Montserrat Riba, especialista en l'àmbit de l'alimentació i cap del Servei de Restauració de la UAB. Aquest llibre, enfocat a la població universitària, està escrit per alguns dels millors experts en nutrició de la UAB i del país i pretén ser un instrument per donar a conèixer quins aliments convé consumir. A la presentació van assistir-hi dos dels autors: August Corominas, catedràtic de Fisiologia Humana de la UAB i director del Màster de Nutrició i Dietètica de la UAB, qui va

parlar de «Dieta mediterrània: mite o realitat?», i Brauli Muñoz, professor de l'Escola d'Hoteleria i Turisme, qui va oferir la xerrada «Dieta per a joves».

BREUS

Deu anys de la revista *Campus*

Per commemorar aquest aniversari, la revista *Campus*, que estrena nova imatge, obre amb un reportatge que resumeix els grans temes que ha tractat la publicació. També s'hi recull l'opinió de diferents personalitats i d'exalumnes. Aquesta publicació es fa al taller de premsa de la Facultat de Ciències de la Comunicació. Cada quadrimestre, un grup d'estudiants es converteix en una redacció: els alumnes fan de periodistes, fotògrafs, editors, maquetadors i productors de la publicació. La revista, que acaba de publicar el número 54, va sorgir com una nova eina de comunicació oberta a tots els col·lectius que formen la UAB, i sempre ha procurat recollir tota mena d'aspectes de la vida universitària. Des del seu naixement, hi han participat més de cinc-cents alumnes, bona part dels quals ja són periodistes.

Nova campanya de comunicació ambiental

L'Oficina de Medi Ambient ha impulsat una nova campanya de comunicació ambiental per tal d'afavorir millors hàbits en la recollida de paper i cartró. Un vídeo i un pòster mostren el circuit de recollida i donen instruccions clares de com ha de col·laborar la comunitat universitària en la millora del reciclatge. A la campanya es demana que s'aboqui el paper de les papereres als bujols blaus i que les caixes de cartró es pleguin i es deixin darrere dels bujols. Amb aquestes operacions senzilles es facilita la tasca del servei de neteja, de les empreses de recollida i de les de reciclatge, i s'utilitzen de manera més eficient els recursos disponibles.

Curs d'anglès per a professorat

El curs English for Teaching Purposes és una proposta del Servei de Llengües adreçada a tot el personal docent i investigador que imparteix assignatures en anglès i que desitja millorar les seves habilitats comunicatives a l'aula. Aquest és un curs gratuït de 75 hores (40 presencials, 32 autònoms i 3 d'avaluació) que permet l'obtenció de tres crèdits ECTS i d'un certificat d'aptitud. L'objectiu és que els docents que imparteixen assignatures en anglès puguin ampliar i consolidar el repertori discursiu, sobretot oral. El curs inclou els recursos discursius necessaris per organitzar les fases habituals d'una classe.

La UAB ret homenatge a Sergi Beser i a Encarna Sanahuja

Personalitats del món polític i cultural van participar en l'homenatge al professor Sergi Beser.

➤ Sanahuja era docent del Departament de Prehistòria, i Beser, del de Filologia Espanyola

D'una banda, l'1 de juny, la Facultat de Filosofia i Lletres va acollir l'acte d'homenatge al professor Sergi Beser, expert en literatura del segle XIX, en una cerimònia en la qual van participar nombrosos professors i companys de Beser, com Ramon Alquézar, del Departament d'Història Moderna i Contemporània, o José Manuel Blecua, del Departament de Filologia Espanyola, entre molts d'altres.

Durant l'acte, els seus companys van presentar el seu darrer llibre, *Verba manent. Estudis i assajos literaris*. A més, durant tot el mes de juny, la Biblioteca d'Humanitats va acollir una exposició bibliogràfica de les seves obres. Sergi Beser, mort el 22 de gener, era expert en Leopoldo Alas «Clarín».

D'altra banda, el dia 3 de juny, es va retre homenatge a la professora Encarna Sanahuja, del Departament de Prehistòria de la UAB, morta el 23 de gener. L'homenatge va consistir en un concert en el qual va actuar la cantautora Sensi Falan i en la intervenció d'algunes de les seves companyes, antigues alumnes i col·legues.

Encarna Sanahuja estava molt relacionada amb el moviment feminista català. Va ser una de les fundadores del Centre Duoda, de la UB, i de la revista *Duoda*, i presidenta de la Xarxa Feminista de Catalunya. També va promoure l'interès per les disciplines històriques envers els problemes de les dones, tant en la programació de docència com en publicacions i recerca.

La seva labor científica, centrada en l'arqueologia prehistòrica, es va desenvolupar a Catalunya, les Balears, el País Valencià, Andalusia i Sicília, on destaquen els seus treballs en jaciments com Son Ferragut i Son Fornés (Mallorca).

La UAB s'adhereix al programa Incorpora

La rectora de la UAB, Ana Ripoll, i el director de l'Àrea d'Integració Social de la Fundació La Caixa, Marc Simón, van signar, el 10 de juny passat, un conveni en virtut del qual la UAB s'adhereix a Incorpora, el programa de foment de l'ocupació de l'Obra Social La Caixa. L'acord té com a objectiu afavorir, a través de polítiques i d'accions concretes, una major incorporació al món laboral dels col·lectius amb més dificultats per trobar feina, com ara persones amb dis-

capacitat, aturats de llarga durada o dones víctimes de violència de gènere. La clara aposta d'ambdues institucions per la responsabilitat social empresarial ha estat un factor decisiu en aquesta aliança.

La UAB ha estat tradicionalment una universitat pionera a tot l'Estat espanyol en el desenvolupament d'accions adreçades a superar les barreres amb què sovint es troben alguns col·lectius quan volen estudiar o treballar a la universitat.

PUBLICACIONS

QUADERNS DE L'INSTITUT / 14

Dones, mobilitat,
temps i ciutats.

DONES, MOBILITAT, TEMPS I CIUTATS. Carme Miralles-Guasch. Barcelona: Institut Català de la Dona, 2010.

El llibre analitza i dona a conèixer les diferències entre la mobilitat de les dones i dels homes per facilitar el desenvolupament de polítiques que incorporin la perspectiva de gènere i que tinguin en compte les necessitats, les aportacions i les experiències de les dones en aquest àmbit. L'autora, professora de Geografia a la UAB, explica que el desequilibri entre dones i homes pel que fa a les responsabilitats en el treball familiar i domèstic, i les respectives necessitats de compaginar aquestes activitats amb el temps dedicat al treball de mercat són alguns dels factors que determinen aquestes diferències.

REVOLUCIÓ I ESPERANÇA. Josep Maria Solé i Sabaté. Barcelona: Ara Llibres, 2009.

De vegades, les paraules no se les endú el vent. Si es posen en escrit, les vivències i els records perduren i ajuden a guanyar la batalla contra l'oblit. Josep M. Solé i Sabaté, professor d'Història Contemporània de la UAB, conversa aquí amb onze supervivents de la Guerra Civil per extreure'n experiències viscudes des dels dos bàndols i des de punts de vista molt diversos. Protagonitzades per personatges de filiacions polítiques, oficis i procedències diferents, aquestes vivències donen una visió polièdrica del drama de la guerra. Es tracta d'un document de gran valor històric i profundament emotiu.

«Una persona bilingüe ho té més fàcil per aprendre un idioma nou»

Abdourahman Waberi

CAU FAPÉ

Va néixer a Djibouti, al corn d'Àfrica, l'any 1965. Als divuit anys va marxar a la Normandia francesa per estudiar literatura anglesa. Allà es va fer professor i escriptor. Ha guanyat diferents premis per les seves novel·les i relats, que han estat traduïts fins ara a deu idiomes. S'ha convertit en un dels escriptors més notables i originals de les lletres africanes en llengua francesa. Té una particular forma de conjugar el conte, la llegenda i la crònica periodística des de l'exili voluntari i explorant la història. El grup de recerca Litpost (Literatures et autres Arts Postcoloniaux et Émergents) de la UAB li ha dedicat el II Col·loqui Internacional, titulat «Waberi ou l'écriture révoltée», que va tenir lloc el 9 i 10 de juliol, organitzat conjuntament amb l'Institut Francès de Barcelona.

➤ L'AUTÒNOMA ha parlat amb aquest reconegut escriptor francoafricà que és professor d'anglès

L'Àfrica és ara a tot arreu gràcies al Mundial de Futbol... això és bo per l'Àfrica?

Sí, i tant! Per dos motius: perquè ha estat una iniciativa del govern sud-africà, i han pogut mostrar que són ambiciosos –tot i ser africans– i que són capaços d'organitzar una cosa així, i també mostrar-se al món com els líders del continent; i perquè com a mínim durant un mes l'Àfrica no serà notícia per temes de fam o conflictes bèl·lics, ja que ara, quan se'n parla, s'associa a esport, joc, alegria, festa, etc.

Fa una literatura diferent pel fet de ser nascut a Djibouti, al corn d'Àfrica?

Suposo que, com qualsevol altre escriptor, el lloc on neixes i les teves cir-

cumstàncies evidentment que t'influeixen. Jo he nascut a l'Àfrica però des dels divuit anys visc a França. Seria com un escriptor nascut a Colòmbia que visqui a Espanya. Jo el que tinc és la doble cultura impregnada, la francesa i l'africana, fet que em permet tenir una doble mirada. La tradició africana i la seva realitat segur que m'ha influït. Per exemple, a la majoria de països africans, l'individu parla com a mínim cinc llengües (la de la família, la del carrer, la del mercat, la de la colònia mare i la internacional), al contrari que a Europa, on un pot ser bilingüe o trilingüe com a molt.

Ho té més fàcil per aprendre un idioma una persona bilingüe que una que no ho és?

Sí, sense cap mena de dubte. Com més idiomes saps, més fàcil és aprendre un idioma nou. Si ets bilingüe estaràs més capacitat per aprendre'n que si només parles una llengua. A més, com més idiomes, més obertura de ment tindràs.

El títol del congrés el defineix com un escriptor rebel... se sent així?

Això és una picada d'ull dels organitzadors al discurs que va fer el Premi Nobel Jean-Marie Gustave Le Clézio quan em va citar i em va definir com a rebel, pel contingut polític d'alguns dels meus escrits.

De què depèn la solució dels problemes del continent africà?

És molt difícil. A més, l'Àfrica és un continent molt gran i molt divers, no tot és igual. Però jo penso que la solució depèn de la integració regional. És més fàcil defensar els teus interessos si t'agrupes amb d'altres amb característiques semblants que no pas si ho fas de forma individual. Seria fer una cosa semblant a Europa. A l'Àfrica hi ha cinc regions més o menys bastant diferenciades que podrien agrupar-se com a grans zones subcontinents per avançar millor i més.

l'autònoma

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

L'AUTÒNOMA Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ: Àrea de Comunicació i de Promoció

REDACCIÓ: Rebeca Escolano, María Jesús Delgado, Miguel Àngel Linares, Octavi López, Antoni Merino, Sònia Perelló, Victòria Salvador, Lucas Santos, Conxa Valls.

IMPRESSIÓ: Servei de Publicacions

FOTOGRAFIES: Antonio Zamora, Pierre Caufapé, Jordi Pareto, Cristian Ribas

Juliol de 2010 Núm. 237

Les opinions expressades per les persones entrevistades reflecteixen únicament les seves idees. Està prohibida la reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor. L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format Acrobat via Internet a:

www.uab.cat

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Àrea de Comunicació i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.cat
g.premsa@uab.cat